

JUGOSLAVIJA

Uredništvo:

Wolfova ulica 1/A. Telefon 360.

Uprava:

44.

Povračilni štampa.
-n. VSEUCELISKI KNJIŽNICE v LJUBLJANI,
(Obvezni izvod poštne proste).

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 15 D. Letno 180 D.
Inozemstvo:
Mesečno 20 D. Letno 240 D.
Oglasi: enostopna mm vrsta za
enkrat 50 para, večkrat popust

Fin. minister o dolarskem posojilu.

MINISTROVO MNENJE O UGLEDU NAŠE DRŽAVE V INOZEMSTVU. — Z ZBOLJŠANJEM PROMETA SE BO DVIGNIL TUDI DINAR. — POSOJILU SE BO PORABILO LE V PRODUKTIVNE SVRHE. — ZGODOVINA POSOJILA. — PROUČEVANJE RAZLIČNIH PONUDB.

Beograd, 20. julija. (Izv.) Današnja seja narodne skupščine se je začela ob 9.15 dopoldne. Na dnevnem redu je bila razprava o poročilu finančnega odbora glede zakonskega načrta o inozemskem posojilu v zlatu iz leta 1922 kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Poslanec Andrija Radović prečita poročilo finančnega odbora, nato pa republikanec Gjonović odvojen misljenje manjšine. — Zbornica preide nato v načelno debato. Finančni minister dr. Kumanudi povzame besedo in govori o posojilu. Med drugim izjavi: To je prvo posojilo v pravem smislu besede, ki ga je po vojni sklenila naša država v inozemstvu. Po dolgem in vsestranskem temeljitem preiskovanju vseh pogojev, ki so nam jih stavili inozemski ponudniki, se je vlada odločila, da sprejme ono ponudbo, ki nam najbolj konvenira. Dejstvo, da smo dobili več ponudb za posojilo, je dokaz, da ima naša država v inozemstvu dober kredit. (To kažejo pogoj. Op. uredn.) Dasi je propaganda zunaj države in tudi doma za zmanjšanje ugleda naše države zelo velika, se vseeno ni moglo omajati to zaupanje, ki ga ima naša država v inozemstvu. Ta propaganda se je razvila zlasti v Ameriki, posebno po zaključku posojila. V Ameriki so bile razširjene vesti, da je v Jugoslaviji izbruhnila revolucija, da so se nekateri kraji odcepili od države, da je pri nas nastal finančni polom itd. Toda čeprav je bila ta propaganda dobro plačana in organizirana, vseeno ni imela uspeha. Po priznanju naše države v mirovnih pogodbah pomenja to posojilo, ki ga je ameriški vlada dobro proučila, novo priznanje in novo potrditev naše države. Država, ki dobi tako posojilo v razmerah, v katerih se Evropa danes nahaja, mora na ta način nuditi vse garancije za boljše bodočnost. To je politična stran tega posojila. Toda nič manjši ni njegov gospodarski pomen. Velika množina zdravega novca, ki pride s tem posojilom v našo deželo, se bo porabila izključno le v produktivne svrhe. Kar je uničila vojna, je treba obnoviti. To pa ni mogoče brez posojila. Minister govori potem o potrebi, da se naše železniško omrežje čim bolj razširi in to se bo doseglo z intenzivnim delom. Povečati moramo promet, da bomo na ta način kos izvozu naših produktov. Le na ta način je mogoča boljša konkurenca in hitrejša izmenjava blaga tudi v notranjosti države. Na ta način se bo

dinar že zaradi tega popravil. Razen tega pa se bo naša valuta dvignila tudi zato, ker pride v deželo velika množina dolarjev, ki bo zamenjala sedanjo slabo valuto. Ta dolg se bo odplačeval dolgo vrsto let, ako se naš gospodarski položaj izboljša. In izboljšati se mora, ker bomo to posojilo porabili le v produktivne svrhe. Dr. Kumanudi razlaga potem, kako je posojilo vneseno v obe pogodbi in kako je prišlo pred narodno skupščino. Pravi, da je država morala zaključiti posojilo in da je tako nastalo vprašanje, kako doseči prave pogoje. Minister razvija nato vso zgodovino posojila in razpravlja o posameznih pogojih. Veli, da je prvo ponudbo stavila Anglija. Toda ti pogoj. so, bili taki, da jih naša država ni mogla sprejeti. Meseca marca leta 1920 je vlada sprejela v načelu ponudbo Blairrove skupine, na kar se je začela podrobno pogajati s to skupino. Minister razpravlja obširno o pogojih tega posojila in veli, da se bo prvi obrok porabil samo za železnice. Kar se tiče pogojev samih, omenja minister, da je začel drugi ponudnik, Crasa, več nelojalnih akcij proti temu posojilu in prečita tozadevno Crasovo pismo. Ponudbo je stavila tudi bančna skupina Holgarten, na kar je vlada ustavila nadaljnja pogajanja z Blairovo skupino, ki so se začela 9. aprila. Kabinet je smatral, da je treba razpravljati o vseh pogojih in zato je proučeval vse ponudbe, da bi izbral najugodnejše. Zastopniki skupine Holgarten, katerim se je pridružil predstavnik banke Fondation, so ponudili posojilo pod sledečimi pogoji: 100 milijonov dolarjev za 40 let, amortizacija se začne po petih letih, emisijski kurz 87,25, obrest 8 odstotkov, konverzija po desetih letih. Čim sta prišli ti dve ponudbi, ju je vlada proučila in našla, da so pogoj. banke Fondation težji nego oni Blairove skupine. Ko je banka Fondation izstopila iz Holgartenove skupine in ko je ta skupina stavila druge pogoje, jih je vlada ponovno proučila. Prišla pa je do zaključka, da ti pogoj. niti od daleč niso tako ugodni, kakor oni Blairove skupine. Dr. Kumanudi poudarja končno, da se bo to ameriško posojilo potrošilo izključno le za stvarne potrebe in da bo porabila od te svote le toliko, kolikor bo potrebno in da se naloži tako, da bo koristilo ne samo na splošno, ampak tudi državnim financam in izboljšanju dinarja. (Burno ploskanje v centru.)

Opozicija proti dolarskemu posojilu.

POSOJILU BO ŠKODOVALO NAŠEMU DINARJU. — SAMO PO EMISIJSKEM KURZU SE ZGUBI 24 MILIJONOV DOLARJEV. — DOLARSKO POSOJILU POMENJA HAZARDIRANJE.

Poslanec dr. Dulbič (Jugoslovanski klub) kritizira posojilo in veli, da bo izboljšanje našega dinarja škodovalo in da se iz pogodbe ne da razvideti, kdo je odgovoren za izpolnjevanje obveznosti. Tudi se ne ve, kaj je bila pogodba podpisana. Ne ve, po katerem zakonu se bo postopalo v sporih, ki bi utegnili nastati zaradi izpolnjevanja pogodbe. Pravi, da bi se pri tem posojilu izgubilo samo na emisijskem kurzu 24 milijonov dolarjev. Nastopa proti temu, da narodni skupščini ni bil predložen načrt za amortizacijo in pravi, da se ne ve, kaj bo s posojilom, ako bodo obveznice nad al pari. Dr. Dulbič ugovarja temu, da se samo za prvih 25 milijonov dolarjev zahteva odobrenje narodne skupščine, dočim se za ostaneke daje vladi pravica, da brez parlamenta po lastni razsodnosti sklepa posojilo, oziroma novo po-

godbo. Zakon o posojilu nazivlje hazarderstvo in pravi, da pomenja veliko nevarnost za naš dinar. — Seja se je prekinila ob 12.10.

Beograd, 20. julija. (Izv.) Popoldanska seja narodne skupščine se je pričela ob štiri. Posl. Mustafa beg Kapetanović (muslimanska skupina dr. Spaha) izjavlja, da bo glasoval proti posojilu. — Zemljoradnik Voja Lazić pravi v svojem govoru, da vlada ne izplačuje narodu odškodnine, katero mu mora povrniti. Ali kljub temu ne pomišlja naložiti mu nova bremena. Zaradi tega izjavlja, da bo glasoval proti zakonskemu načrtu o posojilu. — Posl. Ivan Deržić (narodni socialist) pravi, da je predloženo posojilo preslabo, to pa v prvi vrsti zaradi tega, ker je najeto v osebne in ne v obče koristne interese. Zaradi tega bo glasoval proti ameriški posojilu. — Poslanec Nedeljko Divac (socialist) izjavlja, da bo njegova stranka glasovala proti posojilu. — Seja traja dalje.

SPORAZUM MED NEMČIJO IN POLJSKO.

Varšava, 20. julija. (Izv.) Na večerajšnji konferenci med nemškimi in poljskimi delegati se je dosegel sporazum, po katerem dovoljuje Poljska Nemčiji svoboden tranzitni promet z Rusijo. Nemčija bo glede izvoza postopala napram Poljski ravnatako, kakor z drugimi državami s slabo valuto.

Pucelj je umaknil svojo demisijo.

Beograd, 20. julija. (Izv.) Minister za poljedelstvo Ivan Pucelj, ki je demisioniral, ker so poslanci samostojne kmetijske stranke glasovali proti proračunu, je umaknil svojo ostavko, ker je vlada sprejela njegove pogoje za gradbo železnic v Sloveniji. Zaradi tega bo v načrt zakona o inozemskem posojilu stavljena naknadno tozadevna določba.

POTOVANJE PASIČA NA BLED.

Beograd, 20. julija. (Izv.) Ministrski predsednik Nikola Pašić se je odločil, da odputuje pojutrišnjem, ko bo končano v narodni skupščini glasovanje o proračunu, za dva dni na Bled, kjer bo kralju Aleksandru poročal o političnem položaju.

DEMOKRATSKI KLUB O RAZMERAH V JUŽNI SRBIJI.

Beograd, 20. julija. (Izv.) Demokratski klub imel danes dopoldne sejo, na kateri je razpravljalo o razmerah v južni Srbiji v zvezi z vprašanjem, ki je bilo predloženo svetu narodov, ki sedaj zboruje v Londonu. Klub je sklenil, izdelati obširen elaborat o tem vprašanju. Predložil bo tudi konkretne predloge.

MORATORIJ NEMČIJI.

Pariz, 20. julija. (Izv.) Tukajšnji listi zatrjujejo, da je reparacijska komisija v soglasju s Francijo sklenila, naj se poskusi z moratorijem, ki naj se dovoli Nemčiji. Podrobnosti še niso določene. O vprašanju moratorija živahno razpravljajo. Francozi ga žele omejiti na tri mesece, dočim bi ga Angleži radi razširili na šest mesecev. Za svoje soglasje z moratorijem zahtevajo Francozi strogo kontrolo nad nemškimi financami.

London, 20. julija. (Izv.) Na včerajšnji seji zveze angleških zbornic je bil sprejet sklep, v katerem se glasi med drugim: Skupščina s skrbjo opazuje pomanjkanje smotrenosti v reparacijskem vprašanju. Ona meni, da se gospodarsko stanje Srednje Evrope ne more zboljšati toliko časa, dokler si zavezniške vlade ne postavijo skupnih smernic, ki bi se jih morale držati.

Pariz, 20. julija. (Izv.) Nota reparacijske komisije slove, da je garancijski komite razpravljal s pristojnimi nemškimi činitelji o raznih vprašanjih, ki se nanašajo na kontrolo. Izid konference se je zabeležil v posebnem zapisniku. Nemški finančni minister je izjavil v imenu svoje države, da se strinja z določbami, ki jih predvideva ta zapisnik.

Borzna poročila.

Curh, 20. julija. (Izv.) Berlin 1.15, Newyork 521.375, London 23.19, Pariz 43.45, Milan 23.75, Praga 11.60, Budimpešta 0.385, Zagreb 1.525, Bukarešta 3.27, Varšava 0.095, Dunaj 0.0175, avstrijske krome 0.02.

Berlin, 20. julija. (Izv.) Dunaj 1.63, Budimpešta 34.55, Milan 2287.10, Praga 1133.05, London 2227.25, Newyork 498.37, Curh 9605.95.

Praga, 20. julija. (Izv.) Dunaj 0.10, Berlin 9.50, Rim 205, Budimpešta 3.1025, Pariz 369, London 222, Newyork 44.50, Curh 873, avstrijske krome 0.115, italijanske lire 202.

Dunaj, 20. julija. (Izv.) Devize: Zagreb 115.97—116.03, Beograd 423.88—424.12, Berlin 69.95—70.05, Budimpešta 25.997—26.03, London 164.675—164.725, Milan 167.470—167.530, Newyork 36.994—37.006, Pariz 3083.50—3084.50, Praga 819.90—820.10, Sofija 229.95—230.05, Curh 7098.75—7101.25. Valute: ameriški dolarji 36.794—36.806, bolgarski levi 224.95—225.05, nemške marke 69.95—70.05, angleški funti 164.575—164.625, francoski franki 3069.50—3070.50, italijanske lire 1649.70—1650.30, jugoslovanski dinarji 421.38—421.62, češkoslovaške krome 817.10—817.30, madžarske krome 26.095—26.155.

Zagreb, 20. julija. (Izv.) Devize: Dunaj 0.225—0.25, Berlin 16—17.50, Budimpešta 6—6.40, Bukarešta 49.50—0, Italija 383.75—392.50, London 380—382, Pariz 705—708, Newyork 0—84.50, Praga 186—189.50, Svica 1625—1642.50, Varšava 1.55—1.60. Valute: ameriški dolarji 83—83.50, avstrijske krome 0.30—0, bolgarski levi 0—53, češkoslovaške krome 183—185, 20 krom v zlatu 260—0, madžarske krome 0—6.50, napoleonadori 270—300, nemške marke 18—19.50, romunski levi 45—48, italijanske lire 380—385.

Beograd, 20. julija. (Izv.) Devize: Dunaj 0.25—0, Berlin 17.25, Budimpešta 6.20, Bukarešta 49, Italija 388, London 370, Pariz 680, Praga 186.

Bolgarsko vprašanje pred zvezo narodov.

Položaj v južni Srbiji je postal tak, da se je začelo zanj zanimati vse jugoslovansko časopisje. In več kot to. Tamkajšnje razmere so privedle tudi do spora med Bolgarijo in njenimi sosedami, ki se končava, vsaj formečno, ravno te dni pred zvezo narodov v Londonu.

Ne mislimo se danes baviti s tehničnimi vprašanji zasedanja zveze narodov v zgodovinski palači St. James v Londonu in z zaključki zveze narodov v spornem vprašanju, temveč podati hočemo na tem mestu le kratko zgodovino tega vprašanja in si ogledati v glavnem vzroke, ki so pritrjali to vprašanje pred mednarodni forum.

Macedonija tvori že dolgo časa sporno ozemlje med balkanskimi državami. Nas zanima predvsem spor med našo državo in Bolgarijo, ki je nastal radi Macedonije.

Kmalu po svetovnem miru so se pričeli vpadi bolgarskih band, takozvanih komitašev, v sosedne države, in sicer v pokrajine, kjer žive Bolgari ali bolgarofili. Bolgarska vlada je vedno zatrdjevala, da s temi bandami ni v nikaki zvezi, da pa jih ne more obvladati, ker ji za to vsled razorožitve manjka moči. Ko so se letos ti vpadi ponovili v še večji meri, kot prejšnja leta, so ogrožene države — Jugoslavija, Rumunija in Grška — nastopile skupno ter poslale v Solijo skupno noto. Bolgarska vlada je na ta korak odgovorila s pritožbo na zvezo narodov. In tako je prišlo to sicer popolnoma interno balkansko vprašanje v London.

Toliko o predzgodovini.

Sedaj si ogledimo prebivalstvo krajev, ki tvorijo teritorij za vpađe bolgarskih komitašev.

Če izvzamemo Armenijo, ki je pod turškimi nastitvi malodane popolnoma izkrmavala, je prebivalstvo južne Srbije bilo po svetovni vojni gotovo najtežje prizadeto. V svojem narodnostnem čustvovanju to prebivalstvo ni enotno. V vsaki vasi takorekoč sta živela dva tabora, ki sta ob vsaki priliki skušala škodovati drug drugemu. Če so zasedli vas Bolgari, je Bolgarom prijazni tabor ovadil srbofile in bolgarska soldateska je ubijala nesrečnežem bolgarsko narodno čustvovanje z batinami, puškinimi kopiti in jasno je, da je marsikaj in marsikaj prišlo do še hujših grozovitosti. Če pa so se morali Bolgari umakniti — kar se je zgodilo mnogokrat — in je zasedla vas srbska vojska, se je bolgarofilom godilo podobno, kakor prej prijateljem Srbov. In tako danes Macedonija skoro ne premore človeka, ki bi ne bil okusil batin z ene ali druge strani.

Večina Macedonije je po končani vojni pripadla naši državi. Kar je bila zavednejših in inteligentnejših bolgarsko čutečih Macedoncev, je odšlo v emigracijo, kjer so organizirali vpađe v naše ozemlje.

Tukaj pa začne tudi naša krivda! Kar je ostalo prebivalstva doma, si je želelo samo miru in dobre uprave. Če bi jim naša država dala to dvoje, potem bi danes — vsaj v naši državi — macedonsko vprašanje ne eksistiralo več. Toda naša država temu prebivalstvu ni dala niti enega niti drugega. Naša vlada ni znala vpostavitvi varnosti in pravnega redu, niti ni znala preprečiti četaških vpadov iz bolgarskega ozemlja. Uradništvo pa, ki bi naj spravilo v red tamošnjo upravo, oziroma jo sploh upostavilo, pa predstavlja — vsaj v svoji pretežni večini — izvržek poštene družbe. Ono gleda le na hitro napolnitev svojih žepov, v katero svrhu izsesava domače, avtohtono prebivalstvo na vse mogoče načine. Prava inteligenca pa se že stresa samo pri imenu Macedonija. Pusti raje državno službo, kakor da bi šla opravljati svojo dolžnost v kraje, kjer bi bila najbolj potrebna.

Nimamo še zadnjih poročil o sklepih zveze narodov o »bolgarskem« vprašanju. Kljub temu, ali bolje rečeno, preko vseh tozadevnih mednarodnih razsodb pa lahko rečemo:

Krivda je na obeh straneh. In ne z mednarodnimi rozsodbami, temveč te z dobro voljo na obeh straneh se bo spravilo macedonsko vprašanje s sveta.

Rešitev „bolgarskega“ vprašanja prepuščena interesiranim državam.

UGODEN VTIS GOVORA BOLGARSKEGA DELEGATA. — IZJAVA JUGOSLAVIJE, ROMUNIJE IN GRŠKE.

London, 20. julija. (Izv.) V torek popoldne se je v palači St. James sestel svet zveze narodov in je razpravljalo o vprašanju vpađa bolgarskih četašev na ozemlje sosednjih držav. Japonski delegat išel je predložil noto bolgarske vlade, ki jo je predložila sredi aprila. V tej noti pravi bolgarska vlada, da so v vprašanju bolgarskih komitašev napravile Jugoslavija, Grčija in Rumunija kolektivno demaršo v Sofiji, naj bi bolgarska vlada zatri četaško gibanje in tako ustavila nadaljnje vpađe teh tolp v sosednje države. Poročilo pravi, da je Bolgarska izjavila v svoji noti svetu zveze narodov, da ne more zatrete tega gibanja, ker ima v misli mlrovne pogodbe le malekostono vojsko, ki ne more biti kos tem četašeni, v katerih so večinoma makedonski begunci. Nota pravi, naj svet zveze narodov razsodi v tej zadevi. Nato je prevzel besedo bolgarski delegat Todorov, ki je naslikal položaj na Balkanu. Izjavil je, da so se že lansko spomlad začele pojavljati te tolp, katerih pa bolgarska vlada ni mogla zatrete. Proti jesei in pozimi je to gibanje ponehalo, na letošnjo pomlad pa se je zopet obnovilo. Bolgarske sosednje Jugoslavija, Rumunija in Grčija so zaradi tega napravile demaršo v Sofiji in zahtevale, naj Bolgarija napravi konec temu nevdzdržernostanju, ki ogroža mir na Balkanu. Končno je

Todorov prosil svet zveze narodov, naj sam odloči v tem sporu in naj zato imenuje mednarodno anketo, ki naj potuje po Balkanu in naj se na licu mesta uveri o položaju in potem reši zadevo. Svet zveze narodov naj tudi ugotovi, kdo je za to četaško gibanje odgovoren. Govor Todorova je radi svoje mimosti napravil ugoden vtis. Nato je grški delegat izjavil v imenu svoje, kakor tudi romunske in jugoslovanske vlade, da skupna demarša teh treh držav z dne 14. junija t. l. ni imela značaja groznice, ampak je le intervenirala v popolnoma spravljivem in miroljubnem duhu. Storičen ni bil nikak čin, ki bi ogrožal mir na Balkanu. Izjava veli, da je bolgarska vlada poslala svetu zveze narodov noto, preden je zaprosila te tri države za mirno poravnavo spora in preden je odgovorila na skupno demaršo. Končno predlaga izjava, naj svet zveze narodov o tej zadevi nadalje ne razpravlja, nakar se je seja prekinila.

London, 20. julija. (Izv.) V svoji seji, ki se je vršila včeraj popoldne, je sklenil svet zveze narodov, da prepusti rešitev vprašanja bolgarskih tolp prizadetim državam. Ako poteko pogajanja teh brez uspeha, nastopi šele svet zveze narodov v misli določb, ki jih je postavila seja.

DRŽAVLJANSKA VOJNA NA IRSKEM.

London, 20. julija. (Izv.) V meščanski vojni na Irskem je očitvidno nastopil dreokret. Zastopniki irsku-

larnih čet so dospeli v Cork, da se pogajajo o mirovnih pogojih. Ni še gotovo, ali se voditelji strinjajo s temi koraki. Že osem dni sem tvoril Limerick središče bojev.

Dr. Kukovec o slovenski demokratski stranki.

V celjski »Novi Dobi« je dr. Kukovec napisal članek o slovenski demokratski stranki, da odgovori, kakor sam pravi, na časninarske note, ki se tičejo »cenjenih oseb naše narodne družbe, dr. Ravniharja in dr. Trillerja«. Dr. Kukovec je bil vedno interesanten, osobito, kadar je opisoval svoja »socijalna« stremjenja, pa tudi tedaj, kadar je bilo najti lepe besede za nečedna dejanja mladinskih demokratov. Evo, kaj topot piše:

»Zbor zaupnikov 9. t. m. v Ljubljani je vzbudil po celi državi pozornost. Dal je dokaze, da predstavlja ta organizacija velik kapital v življenju našega naroda.« Kaj naj pristavimo na te besede, kakor da je vse resnica, kar tudi g. Kukovec: all niso številni časopisi v Zagrebu in Beogradu poročali o korupciji slovenskih mladincev, o komediji zaupniških izjav, o odstopu poštenih starinov, ali ni morebiti res, da imajo mladi velike kapitale na razpolago, s katerimi izdajajo in financirajo milijonsko deficitne časopise in brezuspešne politične ekzistence njihovih voditeljev? Na zboru je šlo torej za »idejno čiščenje na znotraj« za »razločitev s konservativci«. Dr. Kukovec dodaja koj na to komentar k novim idejam in razločitvi. Pravi: »V prikrižanju blagajniškega prometa v organizaciji je krivično baš meni nezaupljivost očitati, ker sem jaz o njem manj vedel nego je mogel vedeti gospod dr. Ravnihar«. Spor glede napadenih vodilnih sodelavcev v organizaciji se je za dr. Kukovca takole razčistil: »To stvar je meritorno (sic!) tako izčrpno in markantno rešila cela demokratska Slovenija z izjavami zadnjih tednov, da ne kaže debato nadaljevati«. Zares ne kaže »debatu nadaljevati«, g. Kukovec! Dokazuje o nedolžnosti mladincev ima cela demokratska Slovenija v predelih »Jutra« na razpolago! Dajte ponatisniti te predale in zberite jih v brošuro, da se bomo morebiti tudi

mi o tem prepričali. Pa naprej! »Nasprotje, kolosalno nasprotje je nastalo v naših nazorih le v tem, ali treba dopustiti, da se napravi iz poštenega narodnjaka in sobojevnika posili in proti splošni narodni zavesti — tatal! To je najlepši advokatski stavek, kar jih je napisal v svojem plodovitem življenju g. dr. Kukovec! Dr. Kukovec pravi: bile so dve struje, ena, dr. Ravnihar in drugi so bili za to, da se napravi iz poštenega narodnjaka itd., drugi, dr. Kukovec in trabantni pa so bili proti temu. Ko pa je bilo ravno to sporno, ali je »oni gospod« pošten narodnjak in sobojevnik. Če je pošten, tedaj ni tat. Ravno ta »če« je bil vsled odkritij Jadranske banke sporen. Končno dr. Kukovec »splošna narodna zavest«, ki je prepričana o nedolžnosti »gospodov«. Kaka bahavost, kaka naivnost, operirati s plošno narodno zavestjo, ko pa vemo, kolika je ta splošna narodna zavest, ki prisega in veruje demokratskim mladincem. Sedaj pa pride veliko geslo! »Soglašali smo, da mora stranka kreniti na levo, proč od konservatizma«, »hočemo posvetiti delo slojem, ki trpijo«, »zavračamo pa brez razlike starosti ljudi, ki ne vidijo rešitve naše družbe v pravi demokraciji«. Kako pojmuje gospod dr. Kukovec delo za demokracijo in pomoč slojem, ki trpijo, kažejo dovolj jasno kazenski akti proti Alijagiću, zadržanje gosp. ministra glede zakona za zaščito države in pa početje »demokratske« stranke pri usmrtitvi atentatorja Alijagića. Saj to je najbolj odvratno pri slovenskih demokratih, da so tako nedosledni, tako hinavski, tako neodkritosrdni. Oni operirajo z vsemi mogočimi gesli o demokraciji, o državnem jedinstvu, in sedaj o socijalni pomoči slojem, ki trpijo, pri tem pa ravnajo tako kapitalistično, tako koruptivno in protidržavno in profinarodno, da je splošna narodna zavest, ki prebiva v Sloveniji, pokazala hrbet tem modernim osrečevalcem našega naroda. »Podrobno delo nas bode rešilo« kliče dr. Kukovec na koncu. Ampak ne tako, kot je bilo doslej!

V znaku senzacij.

Beograd, 16. Julija 1922.

Zadnjih 14 dni previjala naš ljudski parlament vzlic neznanosti vročini prav poučne senzacije. Takoj po prvem oficijelnem komunikatu o zlatom dolar-skem posojilu so se pričele po parlamentu raznašati različne govorice. Glavni akterji so bili razni nezadovoljni poslanci iz radikalnega in demokratskega kluba. V petek 9. Julija so razdelili v skupščini oficijelni zakonski predlog, ki se je takoj odstopil finančnemu odboru. Štiri dni kasneje pa je udarila prava bomba v obliki brošure bivšega poslanca Josipa Rajajića iz Sremskih Karlovc o posojilu. Razpošiljala se je ta brošura iz radikalnega kluba samo nekaterim poslancem po posebnem seznamu. Učinek je bil direktno porazen, število nezadovoljnih je hitro rastle, kriza je bila neizbežna. Debata v radikalnem klubu je bila zelo burna in dolgotrajna; s težko muko je uspelo Pašiću, da je vsaj deloma umiril — malokontente.

Gospod Rajajić, izrazit demokrat, sremski Srb, naravnost uničujoče pobija posojilo. Poučen je zaključek, kjer med drugim pravi: »Ali zaduživanje države na ovakov način, kao što to čini minister financija »Njegovo Prevažnostvo« g. dr. Kosta Kumanudi, to je jedna panama, koju mi Srbi »prečani« ne samo ne odobravamo, već sa gnjušenjem najdolučnije osuđujemo.« Sleđili so v petek 14. Julija prvi vladini protudarci. Oficijelni komunik je naznanil, da je vložil ozir, da vložil gosp. Kumanudi tožbo proti Rajajiću, — razen tega se je v skupščini razdelilo novo tiskan predlog o posojilu z dvema, od finančnega odbora predlaganimi spremembami in brez besed »Njegovo Prevažnostvo« v oficijelnem, že podpisanim besedilu obeh pogodb, sklenjenih med dr. Kumanudijem in L. P. Šeldou za Bler i Ko in L. P. Šeldou in Lj. Praporčević za društvo za železnika i pristanišna gradjenja u Jugoslaviji. Tital je pal; ker je plemstvo odpravljeno, ekscelencia pa je hudo nedemokratska švabska reč, je bilo za državotvorce nekako višek jednakosti in demokratizma »Prevažnostvo«. Pa že pri prvem oficijelnem poskusu vstane nediscipliniran demokrat in konec je slave! Kaj bodo rekli naši državotvorci okoli »Jutra«? Škoda za tako lepo staroslovensko-jugoslovensko besedo iz besednjaka pravoslavne klera!

Debata o posojilu je bila, kakor že omenjeno, v vladnih krogih zelo burna. Naši samostojni kmetje so zahtevali 5 milijonov dolarjev za slov. zvezo z morjem in podaljšanje proge od Sent Janja do Ševnice. Kumanudi in vlada sta ponujala 9 milijonov frankov, a zastopnik kmetov v finančnem odboru g. Rajar je vztrajal na svoji zahtevi, da

se sprejme v zakon 5 milijonov dolarjev. Ker na to večina ni pristala, je glasoval proti posojilu in minister Pucelj je predložil Pašiću ostavko. To je bilo burje, da se je vse kar treslo! Najhuji je bil vodja naših slovenskih skoncentriranih demokratov! V finančnem odboru ni odprl niti ust, glasoval je brez vsakega pridržka za posojilo, potem pa bral levite kmetom, da njihovo postopanje ni pravilno, ker so s tem nas Slovence direktno osvožili pri Srbih, nam škodovali itd. itd. Senzacija svoje vrste — v smislu duševne demokratske državotvornosti — je povzročilo »Jutra« od petka 14. Julija (ta nesrečen petek — op. ur.) v svojem uvodniku o težkem boju in trudopolnih konferencah slovenskih demokratskih poslancev, id est g. dr. Kukovec, za slovenske železnice. Referenta za železnice v skupščini do sedaj ni! Gospod Radović, demokrat, je samo izvestitelj finančnega odbora za skupščino o posojilu. Hudomušneži pravijo, če propadajo v znaku demokratizma vsi titeli — vsaj »referent«, pristna jugoslovenska beseda, mora imponirati! Vlada po vseh dosedanjih znakih na zahtevo naših kmetov ne pristane, ker je sprejela v § 4 zakona o posojilu določbo, da se nove proge določijo s posebnim zakonom. Torej kmetje izstopajo definitivno iz vlade, kar so jasno povedali, ko so se odstranili od načelnega glasovanja o proračunu! (Kakor je razvidno iz zadnjih telefonskih vesti, se je naš dopisnik zmotil. Korito je le korito. Op. ured.)

Kriza radi g. Pašića kot notranjega ministra je začasno rešena na star način. G. Pašić je tudi to pot zmagal. Nestanotako so demokrati pri zasedanju mest Državnega Saveta — zmagali. Beogradska čaršija ima svoje dobre in vesele ure in kolportira se povsod glede zakonov, — radikalov in demokratov, med brati Srbi zelo udomačena, pa precej mastna šala.

Se ena senzacija je bila: — debata o trboveljski družbi pretečeni četrtki. Udeležili so se debate samo poslanci onih grup, ki so podpisali interpelacijo z edino izjemo enega govornika zemljoradnikov. Minister g. Rafajlović je imel težak dan. Bil je bore malo informiran, dopolnje je stal ob njegovi strani g. generalni rudarski direktor dr. Antula. Težko je braniti zamorca in g. minister je to tudi odkrito priznal s tem, da je brez vsakega pridržka pristal na od interpelantov stavljen predlog za prehod na dnevni red. Pričakovani smo, da bo v debato posegel tudi bivši minister za socialno politiko, sedaj hud levijač, g. dr. Kukovec. Pa ni imel ne korajža, še manj pa volje! Zato pa so se gospodje pri »Jutru« v poročilu o interpelaciji, zopet — v petek, oddolžili novim akterjem pri trboveljski, gospodom okoli bodoče slavne Slavenske banke za grozodejstva in napa-

de veterjaških narodnih socialistov. Poročilo zasluži najmanj dva moderna nova krilca! Saj teh se ne da soditi po »poreklu«, kar se pa brez države da narediti pri raznih funkcijarnjih trbo-

veljske družbe, ki si sedaj naeva pristno jugoslovensko-demokratsko svatovsko oblekico najnovjšega kroja! D.

Politične vesti.

Politika trikov.

Kakor izvemo od zanesljive politične osebnosti v Beogradu, je demokratski klub že sprejel dr. Žerjavovo demisijo. Napisano je že bilo pismo, v katerem se ga o tem obveščila in to pismo je bilo že zapečatenov. V zadnjem momentu pa je prišla v Beograd brzozjavka dr. Puca, da vsa slovenska demokratska javnost želi, da ostane dr. Žerjav še nadalje na svojem mestu. No in Srbijanci so si mislili, da bodo Slovenci spali, kakor si bodo postlali in so zopet oddžili za dr. Žerjava in njegove borce tako usodepolno pismo. Niso pa ga vrgli v koš, da ne bo treba v kratkem pisati drugega.

Da ga v Beogradu njegovi srbijanski kolegi ne gledajo z prevelikim spoštovanjem, to je dr. Žerjav vedel jako dobro. In sedaj postane razumljiv njegov trik z zadnjim demokratskim zaupniškim sestankom in ostalimi sestanki po deželi. Dr. Žerjav je vedel, da se majoje njegova tla v Beogradu in posegel je po najobupnejšem sredstvu, ki ga je moglo še za trenotek rešiti politične smrti — po zaupnicah ad hoc sklicanih najozjih somišljenikov. Da je lahko izpeljal ta trik, zato je bilo predvsem potrebno, da mu ne pridejo delati zgage starini — torej se jih enostavno ni povabilo in jim s tem onemogočilo vsako kritiko nad temnim početjem mladincev. V Beogradu pa je pripovedovala brzozjavka o velikanskem navdušenju Slovenije za dr. Žerjava in tako je mož začasno še ostal. Začasno pravimo, ker njegova politična usoda je ravno tako zapečatenov, kakor je bilo zapečatenov pismo, ki mu je to neveselo vest imelo prinesiti že sedaj.

Vojni bogataši.

Beogradska »Demokracija« prinaša čustveno zaokrožen uvodnik pod zgornjim naslovom, iz katerega pomenjamo nekatere odstavke kot točen opis gotovih oseb in krogov v Sloveniji, ki se izdajajo kot poborniki »trpečih slojev« (glej najnovjši confiteor dr. Kukovca v Celjski Novi dobi).

Pred vojno so bili majhni, poslušni, danes so silni, preširni, smelci. Šopirijo se med prvimi. Nekdaj so zbirali mrvice, danes so bančniki, prireditelji raskošnih obedov, bajnih večerov, na katere prihajajo ugledni politiki, težki industrijci, bogati trgovci. Ko so pošteti sinovi naše zemlje ginili, namakali s svojo krvjo njive in poljane, ko so morja, jezera in reke splavljala žive in mrtve srske junake in begunce, so oni izbegavali domovinsko dolžnost in grabili s širokimi rokami okoli sebe. Čast, požrtvovanje, dolžnost napram domovini so jim bile prazne besede. Mesto da bi jih zadela kazen, globoko zasluženega prezira in družabnega zasmeha, so se prerili v prve vrste, v najvišje politične in družabne sfere. Pošteti državljani, preostali junaki, užaljane matere, onečaste hčere so pričakovale s ponosnimi glavami, s preziranjem in ogorčenjem pravico in zakon. Toda?

Mesto družabnega preziranja in moralnega žiga stiskajo ti izrodi danes prijateljsko roke največjih, razgovarjajo se o največjih in najusodnejših zadevah, prisluškuje državnim tajnostim... rešuje usodo naše zemlje. Ali je zares moralni nivo naše družbe tako nizek, da je zastril občutek razlike med lepim in dobrim, grdim in slabim, pravico in zločinom poštenimi ljudmi ter patrijoti in izrodki in šajloki? Po osvobojenju je javnost zahtevala, da se odvzame vsaj en del imovine, ki se je nakopičila na račun časti in krvi srskega naroda. Zakon na vojne dobičke je bil donešen, naredbe so bile izdane, razpisi so bili objavljeni, toda... državne blagajne so ostale od te strani prazne. Palače se dvigajo, milijoni se razsipajo, razkošni avti švigajo gor in dol po prestolici. Nadrejeni pa molče in se ne upajo okrniti imovine vojnih bogatašev. Pošteti vojaki in gradjanji pa zdihujejo za nekdanjim našim požrtvovanjem, poštenostjo in staro pravdo.

Politična sodna razprava v Mariboru.

»Jutra« od 21. aprila 1922 je poročalo o shodu na Pesnici z dne 19. marca t. l., kjer so se zbrali narodno-socialistični vinarji, ter svojo notico o tem shodu uporabilo za to, da je urednika »Nove Pravde« Vladimira Kravosa ozmerjal, češ, da je junško tajfil, da bi bil poslanca Mermolja žalil. Kikalo se je v tej notici tudi na pričevanje g. Žnuderla, tajnika NSS, kakor da bi bil po krivem prisegel.

Poslanec Mermolja je tožil Kravosa radi očitkov »samostojni ste imeli dovolj prilike izjaviti svoj program, tega pa niste storili, marveč ste se prodali vladi«, nadalje tudi radi očitka »prodali ste se meščanski stranki«.

Pri razpravi dne 18. maja t. l. je prvi sodnik glede drugega očitka Kravosa oprostil, glede očitka »prodaje vladi« pa ga je obsodil na 200 Din denarne kazni.

O tej razpravi je seveda »Jutra« in tudi mariborski »Tabor« takoj poročal neresnico in oba sta vedela povedati samo o obsojbi, o oprostitvi pa ničesar.

Sifajno zadoščenje pa je prinesla Kravosov vzkljena razprava dne 18. Julija 1922, ki se je vršila pred okrožnim sodiščem v Mariboru. Kravos je bil glede obeh očitkov »prodaje vladi« in »prodaje meščanski stranki« popolnoma oproščen, z motivacijo, da je glasilo samostojne kmetijske stranke samo pisalo, da so sprejeli od dr. Žerjava 400.000 K.

S tem je g. Mermolja dobil zadoščenje, kakor ga je zaslužil! To zadoščenje bo moral še posebej plačati v obliki sodnih stroškov obeh stopinj.

Upamo, da bodo od sedaj naprej g. Mermolja in njegovi z zlatom obloženimi pristajali na shodih raztrganih vinarjev bolj ponižni!

Nov general.

»Pravda« poroča, da je doktor Šušteršič pristopil k radikalni stranki ter bo skušal organizirati radikalno stranko v Sloveniji.

Gospodarstvo.

Južna železnica - razdeljena

Konferenca v Benetkah je končala z načelno razdelitvijo Južne železnice med udeležene države (Avstrijo, Ogrsko, Jugoslavijo in Italijo) in sicer začasno v obliki zakupa. Nasledstvene države bodo plačevale družbi 22 in pol odstotkov kosmatih dohodkov, brez ozira na obratne stroške, zajamčilo pa najmanj 20 milijonov zlatih frankov letne zakupnine ali najemščine. Jugoslavija bo plačevala točno 5 milijonov zlatih frankov, Avstrija 6,760.000 frankov, Ogrska 3,300.000, ostanek pa Italija.

Ako ostane pri tej pogodbi, je naredila Italija strahovito dobro kupčijo. — S pogodbo v Bazlu leta 1875 je Italija prevzela vse proge južne železnice, od Krnina in Ale v notranjost Italije in se je zavezala plačevati družbi takozvane anuitete po 29,400.000 frankov. — Od l. 1915 dalje ni plačevala niti centezima, češ, da je z vojno nehala njena obveznost. Tak piškav ugovor more veljati samo za Italijo! Ali zdi se, da bo njena volja obveljala. — Namesto že naraslega dolga skoro 300 milijonov zlatih frankov bo Italija plačevala najmanj 4,200.000 ali največ 8,900.000 zlatih frankov, — a poleg tega sprejme še 470 km novih dobro opremljenih in preskrbljenih železnic na južnem Tirolskem in Primor-

skem. Take nesramne sreče nima kmalu kaka država!

Eno pa se Italiji doslej še ni posrečilo, namreč: da bi dobila celo družbo v svoje kremplje. Upravni svet ostane na Dunaju. Razpusti pa se generalno ravnateljstvo, v kolikor ne bo upravni svet potreboval nekega skupnega aparata. — Zeleti bi bilo, da bi prevelik pohlep Italijanov ne pokvaril dosedanjih sklepov. Upravni svet in njemu pridruženo nekako glavno ravnateljstvo naj bosta daleč proč od italijanske požrešnosti!

Jugoslavija je dobila proge, ki so bile najceneje zgrajene in na katerih je promet najcenejši. Z obvezo, da bodo nasledstvene države plačevale družbi 22 in pol odstotkov kosmatega dohodka, a najmanj 20 milijonov frankov, Jugoslavija ni prevzela nikakega rizika, kajti že dosedanjih dohodki dosegajo to svoto. Naša država je spravila svoje proge južne železnice do aktivnosti, dočim so vse ostale doplačevale ogromne svote.

Meseca oktobra bo v Rimu nadaljevanje in baje tudi konec konferenc. Zastopniki naše države naj imajo odprte oči, da Italijani še zadnji hip ne vuhotapljajo svojih pohlepkih želja in naklepov. A. G.

Obmejni promet med Avstrijo in Jugoslavijo. Kot dodatek k trgovinski pogodbi med obema državama stopijo v najkrajšem času v veljavo nove določbe glede obmejnega prometa. Obmejstransko bodo carine prosti sledeči predmeti: krma za živino, sveži poljski pridejki, sveža zelenjava, mleko, drva, petrolej, premog, stavbni material, gnoj, do 5 kg peciva kruha in moka, do 2 kg mesa in sira ter poljedelske orodje sploh. Olnjata semena in žito se bo smelo pod gotovimi pogoji nositi na obe strani obmejnega pasu brez carine v mine. Za osebni obmejni promet v obmejnem pasu se bodo izdajale posebne prehodnice z veljavnostjo 6 mesecev.

Svobodni izvoz sladkorja in koksa iz Češkoslovaške. Službeno se poroča, da bo od 1. oktobra t. l. izvoz sladkorja in koksa iz Češkoslovaške prost carine. Ukinjeni bodo tudi vsi davki na sladkor.

Primanjkljaj v češkoslovaškem državnem proračunu bo znašal za leto 1923 nad 400 milijard kron.

Za pospeševanje sadjarstva in za uničevanje škodljivih živali in rastlin je predložilo poljedelsko ministrstvo ministrskemu svetu poseben zakonski načrt.

Novi 10 dinarski bankovci, ki so bili naročeni v Ameriki, pridejo prav kmalu v promet. Stari 10 dinarski bankovci ostanejo še nadalje v prometu in v veljavi.

Finančna kriza v Avstriji. Dunajski parlament je sprejel zakon o prisilnem notranjem posojilu ki je enako z oddajo premoženja. Iz tega posojila pričakuje država 400 milijard kron. — Cene živilom so zadnje dni zopet poskočile, pri masti kar za 2170 K. — Poštne, brzozjavne in telefonske pristojbine se znova porašajo za 300 odstotkov. Celoletna naročnina na telefon bo veljala 600.000 K.

Zveza industrijcev za Vojvodino se je ustanovila s sedežem v Novem Sadu.

Izvoz vina. Kmetijsko ministrstvo je posredovalo pri prometnem ministrstvu, naj bi se na drž. železnici znižale pristojbine za izvoz vina. V Dalmaciji se pošlje več vagonov in lokomotiv, ker čakajo tam še velike množine neprodanega vina na izvoz.

Dobava stekla. Ravnateljstvo državnih železnic v Sarajevu razpisuje na dan 16. avgusta 1922 ofertalno licitacijo glede dobave stekla za poslopja in vagonce. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki, zlasti glede količine in dimenzij, je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Dohodki državnih ravnalnikov v Bosni in Hercegovini so znašali v prvi polovici t. l. 10 in pol milijona dinarjev.

Uvoz živine v Italijo dovoljen. Italijanska vlada je dovolila uvoz živine iz Jugoslavije preko Trbiža.

Izvoz sladkorja iz Češkoslovaške postane s 1. oktobrom popolnoma prost brez vsakršnih izvoznih pristojbin.

Veliko električno centralo zgradijo s pomočjo hrv. štedionice v Čačku, ozir. na Moravi in v Ovčar-Banji. To bo ena izmed največjih električnih central v naši državi, ker bo pri največjem upadu vode še vedno razpolagala z 2500 konjskimi silami. Elektrarna bo dajala razum Čačku potrebni tok vsem našim selbam naokrog. Obenem se zgradijo razne tovarne in industrijska podjetja.

Podražanje piva v Sarajevu. Sarajevska delnička pivovarna je zopet dvignila cene, a to pri pivu v steklenicah za 200 K pri hektolitru, pri pivu v sodčkih pa po 80 K pri hektolitru.

Izvoz moka iz Madžarske je madžarska vlada prepovedala, ker notira v Budimpešti pšenica 4550 K. Izvažati se sme edino moka št. 0.

Centralni čekovni urad nam je potreben! Skoraj neverjetno se sliši, da naša prestolica še vedno nima čekovne urada, dočim imamo take urade v Ljubljani, Zagrebu in Sarajevu. Ti uradi nam danes pri splošnem pomanjkanju denarja prav dobro služijo ter nam olajšujejo promet z denarjem. Zalostno je, da nima ministrstvo pošte in brzozjava dovolj zanimanja za obstoječe zavode, temveč jih prepušča lastni usodi. Ali se to godi iz nekeke ljubosumne nevoščljivosti, ker se Srbija kot taka še ni znala povspeti do take moderne institucije? Najno bi bilo zeleti za gospodarski ugled in procvit države, da se čimprej usklonovi v Beogradu centralni čekovni urad.

Glavni Zadr... Savez održao je dne 10. i 11. jula o. g. sjednicu upravnog odbora u Sarajevu. Tamo je prihvaćen nacrt pravila za Glavnu zadržnu banku, koja će se osnovati prigodom kongresa Glavnog Zadržnog Saveza v Splitu. Nadalje se zaključilo poslani na vladu protestne pretstavke zbog nepravilnog postupka sa zadržnim savezima u pitanju prehrane pasivnih krajeva i zbog rokušaja, da... opet ožive sa starim privilegijama protunarodne veresijske zadruge, koje je madjarska vlada bila osnovala protiv narodnog zadrugarstva.

Dnevne vesti.

Zadoščenje Stunetu Vidmarju. Kakor znano se je svojčas iz krogov, ki so kolikoli idejo prav radi napačno pojmujejo, otvorila proti zaslužnemu sokolskemu delavcu Stunetu Vidmarju organizirana politična kampanja, katere namen je bil, onemogočiti Vidmarju nadaljnjo delo v sokolski organizaciji.

Vojaški dopust za kmečke mladeniče. Poseben odbor, ki naj bi spoznal vojnim ministrom določil čas in dobo vojaških dopustov, je enostavno sklenil, naj se dopusti dajejo »po razmerah«.

Razmere slov. orožnikov v Črni gori. Slovenski orožnik iz Črne gore nam piše: Služba je tukaj zaradi številnih razbojnikov (komita) zelo naporna in nevarna. Neprestano zasledujemo razbojnike po gorovju, kjer ni potov, ne vode, temveč le gole skalovje.

Obseg naše države po največjem popisu znaša 276.649 km², in sicer obsega Srbija 95.405, Bosna in Hercegovina 51.199, Hrvaška in Slavonija 42.534, Slovenija s Prekmurjem 16.245, Dalmacija 12.727, Banat 9776, Črna gora 9668, Bačka 8712, Baranja 1214, otoki 1160 km².

Prosto pridelovanje tobaka v Avstriji. Avstrijski finančni minister je dovolil, da sme vsakdo pridelovati v svojem vrtu po 20 rastlin tobaka za vsakega nad 18 let starega moškega člana rodbine.

Prezveti jamstva. S tem je tudi posojilo pokopano ter ga bo morala mestna občina iskati drugod.

Predrzen rop. V Kalcah pri Logatcu sta dva Mezeta oropala pred Uršičevim gostilničarjem Mih. Kunca za 12.850 kron. Oba roparja so orožniki prijeli.

Neznana mož ustreljen. Med Rakekom in Planino so našli v grmovju ustreljenega moža, ki je ležal tam že več mesecev. Pri njem so našli tržaško »Edinost« z naslovom Fran Fabjančič, Sv. Ivan 17, Buzet.

Nenavadni pasji dnevi. V sredo smo imeli zopet par ur močno deževje. Ko se je popoldne zjasnilo, so bile Kamniške planine in Karavanke zasnežene.

Slepar kot trgovski potnik. Stavniku Ivanu Slokarju je vsilil neki potnik tvrde »Exportbuchhandlung« v Pragi nakup strokove knjige.

Ljubljana.

Poziv zaveznim Ljubljančanom! Jutri in v nedeljo se mude pri nas naši bratje Sokolci češki. Zato najtopleje priporočamo vsem hišnim posestnikom in po možnosti tudi najemnikom, da oba dneva okraše svoje hiše ozir. stanovanja z narodnimi zastavami!

Kopalni vlak h Savi in Ježico. Od 24. julija t. l. dalje vozita iz Ljubljane državni kolodvor do Ježice kopalna vlaka z odhodom iz Ljubljane drž. kolodvor ob 13.08 in 19.09, ter se vračata iz Ježice ob 13.25 in 19.30.

Inženirski krogov. Sin prejemuška dohod, urada v Ljubljani g. Ivan Gliba je izvršil na tehniku v Gradcu izpise za strojno inženirja z odliko.

Glasbeni paviljon v »Zvezdi« bo kmalu dogotovljen. Kakor čujemo, se bodo v njem kmalu pričeli koncerti.

§ 104. Ker je Franc Homec razgrajal na Poljanstvi cesti, ga je tam službojuči stražnik opozoril, naj bo miren.

Maribor. Sprejemanje Wranglovcev v državno službo. Pri mariborski glavni pošti je bilo srejetih pred kratkim kar šest Wranglovcev. All so tudi oni oprtali za Jugoslavijo, kakor zahteva minister soobračaja od primorskih Slovencev?

Celje.

Občni zbor »Godbenega društva« v Celju, kateri bi se bil moral vršiti večeraj v četrtki dne 20. t. m., se je moral vsled nastalih ovir preložiti na dne 24. avgusta. Ura in dnevni red ostaneta neizpremenjena.

Postaja II. varnostne straže v Vrvarstki ulici št. 11 je bila te dni vsled reducirane stalaža moštva uknjena in njen delokrog prenehan, na postajo I. na mestnem magistratu. Prebivalstvo mesta naj se v bodoče obrača le na to.

Dvojezične prijavnice liste po celjskih premoščih, o katerih smo poročali, da so bili v zadnji seji obč. sveta predmet razprave, je policijski urad uknil. Treba pa je ugotoviti, da teh nemško-slovenskih zglasilnih listov ni izdal pol. urad, ampak so bili zasebno izdani od celjskih lastnikov premoščij. Dalje je policija ukrenila, da se izdajo novi zglasilni listki v slovenskem, srbohrvaškem (v cirilici) in francoskem jeziku.

Precej dežja je padlo okrog Celja v sredo. Vendar pa bi ga trebalo še mnogo, da bi si polja in travniki nekoliko odpozpogolili v rasti od dolgočasne suše.

Strela je udarila v nedeljo med nevihto v gospodarsko poslopje posestnika Franca Pevec v Št. Vidu pri Grobelnem. Zivino so rešili, zgorelo pa je poslopje s krmo in stroji vred. Škoda znaša okrog 100.000 K.

Nekatero celjske banke raznim nemškimi trgovcem na njih slovenske dopise odgovarjajo — nemško. Čudimo se, da naše bankirje ni sram njih pasje suženjske uslužnosti.

Hmeljska rastlina v Savinjski dolini je vsled suše zadnjega časa nekoliko zaostala v razvoju, kar se mora ugotoviti posebno pri slabejših nasadih. Golding-hmelj je v polnem cvetju, pozni hmelj pa je pričel poginjati cvetne popke.

Korzna letina bo pri nas po nekaterih krajih, posebno tam, kjer je rastla bolj na suhem, vsled suše uničena. Kjer je bila sejana bolj po vlažnih legah, se bo še nekoliko opomogla, če bo v kratkem padlo izdatnega dežja.

Sadja se po naših krajih letos precej pričakuje, kljub temu, da vlada suša. Dreve je po polno, da se šibijo veje. Nekateri so pričeli iz zgodnjega sadja že prešati sadjeve. — Tudi po vinogradih krasno kaže in posestniki pričakujejo obilo in dobre vinske letine.

Ptuj. Gospodu dr. Pirkmajerju v album. Pretečeno nedeljo se je vršila vrtna veselica tukajšnjega »Feuerwehrvereina«. Za prireditve tega gospod doktor dobro vedeli, niste se pa zavedali, da je ob takih prilikah v Ptujlu potrebna stroga zapoved policiji, da skrbi za red in javno varnost.

Pokrajina.

Zagorje. Dne 20. avgusta t. l. se bodo vršile tukaj po 10. letih prve veljavne občinske volitve. Skrajni čas je že, da pridejo novi volje, ki se bodo z energijo in z dobro voljo poprijeli težkega dela, ki jih čaka. V naši »napredni« občini ne vidimo nikjer nobenega napredka, vse spr. ter čaka »Kralja Matjaža«. Volitni boj se je pričel JDS stranka ima »fondo« in dela tudi s terorizmom, če treba. Nekit odlični gospodarje stranke je grozil nekemu obrtniku z bojkotom in z gospodarskim uničenjem, če ne bo stranke se nadalje podpiral. Pa je čisto prav, da pride kolikor mogoče veliko število starih gospodarjev v novi odbor, in sicer radi tega, ker bo moral novi odbor preiskati noko zadevo iz za vojnih časov. Pri tem delu bodo lahko dajali pomoč stari gospodje. Mi »malkontenti« gremo pa veselo v boj s čistim praporcem, dela »fondo« a z ljubeznijo do poštenega dela in do zatiranja mallega človeka.

Sokolstvo.

Prihod češkega naraščaja. Češki naraščaj pride v Ljubljano 22. t. m. s posebnim vlakom ob 9. uri 25 minut in se vrača 22. t. m. s posebnim vlakom ob 9. uri 25 minut in se vrača 24. julija ob 9. uri 53 minut čez Vintzar na Bled, odkoder odide ob 19. uri v svojo domovino. Češki naraščaj na naraščajskem dnevu dne 23. julija. V soboto popoldne prispe v Ljubljano več sto naraščaja moškega in ženskega iz Českoslovske republike.

Nastanitev naraščaja v dneh 22. in 23. junja 1922. Češki naraščaj (moški in ženski) se nastani v moškem in ženskem oddelku učiteljskega ob Rešiljev cesti.

Na II. osnovni šoli ob Colzovi cesti se nastani moški naraščaj sledečih žup: Beograd, Bjelovar, Kragujevac, Novi Sad, Osijek, Rijeka, Split, Vel. Bečkerek, Zagreb in Maribor v skupnem številu 388.

Na srednji tehnični šoli ob Aškerčevi cesti se nastani 445 moškega naraščaja žup: Celje, Ljubljana in Ljubljana I.

Na I. mestni deški osnovni šoli (Komenskega ulica 19.) 472 moškega naraščaja žup Kranj in Novo mesto. Ženski naraščaj bo nastanjen: v Solah na Vrtaču (Erjavčeva cesta 19 in 21) župi Celje in Ljubljana I. v skupnem številu 387.

V št. Jakobski dekliški in meščanski šoli župe: Beograd, Bjelovar, Kragujevac, Novi Sad, Osijek, Rijeka, Split, Zagreb in Ljubljana in Kranj v skupnem številu 524.

V realni se nastani 198 ženskega naraščaja žup Maribor in Novomesto. V tem poslopu bodeta pripravljene tudi 2 sobi za rezervno.

Br. člani in a. članice stanovanjskega odseka imajo biti navzoči pri prihodih posebnih vlakov, pri normalnih vlakih pa pričakujejo naraščajinke in jih odvedejo v poslopja, namenjena za prenočišče br. načelniki in člani onih stanovanjskih pododsekov, v čegar stanovanjsko področje spada poslopje, ki bo določeno za nastanitev. Člane stanovanjskega odseka bo spoznati po odznavi: Zeleni trak na levi roki z napisom: »Stanovanjski odsek«. V ostalem se opozarjajo br. spremljevalci in s. spremljevalke naraščaja na navodila stanovanjskega odseka za dan naraščaja, ki so izšla v Sletskem Vestniku št. 9.

tesarji. Z ozirom na to so različne vesti, da so bili na tej podrti steni gledalci, popolnoma izmisljeni in neresnične. Nesreča se ni zgodila roben. razven majhnih prask, ki jih je zadobil brat Rožič, ki pa nima nobene težke poškodbe.

Sport in turistikka.

Lahkoatletični meeting S. K. Primorja v Ljubljani 5. in 6. avgusta. Ob otvoritvi novega nogometnega in lahkoatletičnega igrišča priredi S. K. Primorje v Ljubljani lahkoatletični meeting za vse klube jugoslovskega športnega področja. Ker zavzema lahkoatletična sekcija Primorja prvenstvo Slovenije, pomeni ta meeting ob enem merilo moči domačih in ostalih klubov z lahkoatletičnimi uspehi slovenskih športnikov. Po dosedanjih poročilih bo zunanji udeležba zelo številna, tako da bo meeting tudi v tem ozirom zbral na polju najboljših jugoslovske tekmece.

Meeting bo razdeljen na dva dneva. V soboto, 5. avgusta popoldne ob 5. uri se bodo vršile nastopne tekme: 1. tek na 100 m, 2. tek na 60 m za dame, 3. tek na 200 m, 4. met diska, 5. finale 100 m, o. finale 60 m za dame, 7. met krogla, 8. skok v višino brez zaleta (gospodje), 9. skok v višino brez zaleta (dame), 10. skok v višino z zaletom (gospodje), 11. skok v višino z zaletom (dame), 12. strela 4 x 100 m, 13. strela 4 x 60 m (dame).

V nedeljo, 6. avgusta popoldne ob 5. uri se bodo vršila nastopna nadaljevanja lahkoatletičnega meetinga: 1. tek na 200 m, 2. tek na 200 m (dame), 3. tek na 3000 m, 4. skok ob palici, 5. skok v daljavo z mesta (gospodje), 6. skok v daljavo z mesta (dame), 7. skok v daljavo z zaletom (gospodje), 8. skok v daljavo z zaletom (dame), 9. finale 200 m, 10. met kopja, 11. tek na 400 m za gospode, 12. tek na 400 m za dame, 13. pašoja na 6000 m. Prijave naj se pošiljajo na g. Vinko Stamič, Ljubljana, Mestni trg 11. Prijavnina znaša za osebo 5 Din, za točko 3 Din, za strela 10 Din. Darila se bodo razdeljevala prvim trem najboljšim tekmovalcem vsake posamezne točke, klubu, ki postavi največ tekmovalcev in klubu, ki doseže največ točk.

Nov planjski dom na Vrščem. Kakor znano, je po razmetitvi Italij pripadel »Dom na Vrščem«, ki ga je Kranjskogorska podružnica kratko časa pred izbruhom svetovne vojne postavila. Vsled zasedbe po Italijanih, ki so tam nastanili svojo finančno stražo, smo izgubili to lepo planjsko postojanko. Da se nadomesti ta izguba, je sedaj Slovensko planjsko društvo popravilo in povečalo Erjavčev (prej Vosvo) kočjo, ki leži na prijaznem hlovcu tik pod sedmim Vrščem. To kočjo, ki je bila popolnoma izropana, je čisto na novo opremilo in napravilo iz nje nov udoben planjski dom. Koča je otvorena in z vsemi potrebščinami založena. Oskrbnica je g. Žrnitkova iz Javornika. Erjavčeva kočja ima veliko kuhinjo z novim štedilnikom, prostoro obednico in lepo verando ter šest ločenih spalnih sobic z 11 posteljami in tri skupna ležišča. Njena lega je naravnost divna, pogled po okoljajčinah jo grebenih Mojskrovice in Prisojnika ter v dolino Planico in Krnico in na onstran divjajočo se skupino Skrlatic je eden najlepših razgledov v naših Alpah. Tura je lahka, ker vodi iz Kranjske gore do kočje znamenita ceste, ki se je med vojno napravila do vrha Vrščica in v Trento. Iz Kranjske gore je le tri ure hoda. Ta novi planjski dom bo izhodišče za zaupljive ture na Prisojnik, Mojskrovice in Razon in za prehod čez Rupe v dolino Planico ter na Jalovec. Laška finančna straža pri posetu vrhov ne dela ovir. Kakor silimo, priredi Slovensko planjsko društvo tudi slavnostno otvoritev te svoje nove planjske postojanke.

Hertha (Duna) v Zagrebu. V soboto in nedeljo, 22. in 23. t. m. gostuje v Zagrebu proti Gradjanemu prvorazredno dansko moštvo Hertha.

Spilit—Sarajevo 2:0 (0:0).

Gledališče in glasba.

Sentjakovski gledališki oder v Ljubljani. Vstopnice za »Desetega brata« v nedeljo 23. julija ob 8. zvečer v dramskem gledališču se dobe v predprodaji v trgovini Tiskovne zadruge v Prešernovi ulici, ne v sentjakovski knjižnici.

Književnost in umetnost.

Oblasni Savez dobrovoljaca u Zagrebu izdat čez za 1923 godnu svoj veliki narodni kalendar »Jugoslavija«, koji je prošle godine svojim opremom i sadržajem ponudio veliki interes u svim slojevima našega naroda. Nije dan kalendar u državi nije rasprodan u tolikome broju u kolikom je rasprodan naš kalendar »Jugoslavija«. Kalendar za 1923. godinu bit će ispunjen sa najboljim članicima naših poznatih nacionalnih i kulturnih radnika, a tehnik kalendar bit će prvoklasna. Najznačajnije slike iz borbi za naše oslobođenje i ujedinjenje ukrasit će »Jugoslaviju«. Čijena će biti nešto veća prošlogodisnje, o čemu ćemo u novinama objaviti. — Tko želi oglas u našem kalendaru, neka se pošuri do kraja ovoga mjeseca. Narudžbe šalju se na adresu Saveza u Zagrebu. Odbor.

Društvene vesti.

Klub napr. slov. akademikov v Celju sklicuje na dan 23. t. m. ob 9. uri dopolne svoj redni občni zbor, ki se vrši v klubovih prostorih Nar. doma v Celju. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. Poročilo odborov. 3. Poročilo odbornikov. 4. Poročilo revizorjev. 5. Sprememba pravil. 6. Volitve novega odbora. 7. Slučajnosti. — Vabimo vse klubove člane in gg. starešine, da se občnega zbora udeležijo. — Odbor.

E. GABORIAU:

Zločin v Orcivalu.

(Dalje.)

Plakal je. V njegovi duši se je porajalo tisoč spominov izza Laurencinih detinskih let. Zdelo se mu je, da je bilo vse to še večeraj.

»O dete,« je povzel, »zakaj si se zbal zlobnega, hinavskega in posmehljivega sveta? Saj bi bili šli drugam. Odložil bi bil županstvo in ostavil Orcival. Naselili bi se daleč kje v drugem koncu Francije, na Laškem ali magari na Nemškem. Z denarjem je vse mogoče. Vse... nel! Milijone imam, a moja hči je šla v smrt.«

Intenje ga je dušilo. Skril je obraz med dlami.

»In ne vedeti, kaj je ž njol!« je nadaljeval čez trenutek. »Strahota! Kakšno smrt si je izbrala? Joj, hčerka, ti, ki si bila tako lepa! Se li spominjate, doktor, in vi, Plantat, njenih krasnih las, ki so se vili okrog vedrega čela, njenih velikih, nežnih oči in njenih dolgih, temnih trepalnic? Njen smehljaj je bil solnce mojega življenja. Tako zelo sem ljubil njen glas in njena sveža usta, ki so me vsako jutro glasno poljubljala na obe lici. Vse to je mrtvo, je izgubljeno! Niti tega ne vem, kaj se godi ž njenim truplom. Če pomislimo, da morda gnije na blatnem dnu kake reke — tako, kakor so davi našli truplo grofice Trémorelske! Ta misel me ubija. Moja hči! Daj, o Bog, da jo morem gledati vsaj še uro, vsaj še minuto — da vsaj pritisnem na njene mrzle ustnice svoj poslednji poljub!«

To ni bil več tisti, ki je stal še nedavno med vrati valenilluskega gradu in stresal svoje piehko besedičenje med orcivalška zijača!

Gospod Lecoq se je že nekaj hipov boril z debelo solzo, ki mu je silila v oko. In Lecoq je vendar stoik po poklicu!

Ko je začul te obupne besede nesrečnega očeta, se ni mogel več premagati.

Ne trudeč se, da bi prikril svojo ganjenost, je stopil iz sence, v kateri je stal dotlej, ter rekel gospodu Courtoisu:

»Jaz, Lecoq, član tajne policije, vam dam svojo besedo, da nademo ruplo gospodične Laurence.«

Nesrečni župan se je krčevito oklenil te obljube — prav kakor utopljenec travice, ki plava v dosegu njegove roke.

»Da!« je vzkliznil, »najdemo ga, kaj ne? Vi mi pomorete. Saj pravijo, da policiji ni nič nemogočega, ker vse vidi in vse ve. Dognati moramo, kaj se je zgodilo z mojo ubožico...«

Tako govoreč je stopil k detektivu in ga prijel za roke. »Hvala vam,« je povzel, »vrl človek ste! Slabo sem vas sprejel poprej in napak sem vas sodil v svojem bedastem napanju; odprite mi to! In hvala vam, še enkrat hvala! Videli boste, da naš skupni trud ne bo neuspešen. Ako treba, spravimo na noge vso policijo in prevremo vso Francijo. Naj stane, kar hoče; saj imam milijone — vzemite jih!...«

Njegove sile so bile pri kraju; omahnil je in se zrušil ves iznemogel na kanape.

»Zdaj ne sme več ostati tu,« je zamrmral doktor Gendron očetu Plantatu na uho. »Leči mora: po takšnem razburjenju ne bi bilo vnetje možganov prav nič čudnega.«

Mirovni sodnik je takoj pristopil h gospe Courtoisevi, ki je še vedno visela v svojem naslanjaču.

Bila je tako pogreznjena v svojo bol, da se je zdelo slepa in gluha.

»Milostiva!« jo je ogovoril. »Milostiva!...«

Zdrznila se je in vstala, zmedeno strmeč v sodnika.

»Jaz sem kriva,« je dejala, »vsega sem kriva jaz. Mati mora čitati v srcu svoje hčere kakor v odprti knjigi. Jaz nisem vedela za Laurencino skrivnost; slaba mati sem.«

V tistem hipu je pristopil tudi zdravnik.

»Gospa,« je izpregovoril z zapovedujočim glasom, »treba je pregovoriti vašega soproga, da leže brez odlašanja spat. Njegovo stanje je tako resno, da potrebuje neizogibno nekoliko počitka.«

»Oh, Bože moj!« je viknila nesrečna žena in zvila roke, »oh, Bože moj!...«

Strah pred novo nesrečo ji je vrnil prisotnost duha. Poklicala je služinčad, ki je odvedla gospoda Courtoisa v njegovo sobo.

Gospa Courtoiseva je krenila za njim in doktor Gendron jo je spremljal.

V salonu je ostalo samo troje ljudi: mirovni sodnik, Lecoq in »padar« Robelot, ki je slonel še vedno za vrati.

»Uboga Laurence!« je zamrmral stari sodnik. »Nesrečno, pomilovanja vredno dekle!...«

»Zdi se,« je rekel policijski agent, »da je njen oče še vrednejši pomilovanja. Takšen udarec je v njegovih letih usoden. Naj se obrne kakorkoli, njegovo življenje je strto.«

»Stilil sem vse to,« je povzel mirovni sodnik. »Nekaj mi je govorilo, da se bliža današnja nesreča. Jaz edini sem ugenil Laurencino skrivnost — le žal, da je bilo že prepozno.«

»In niste poizkusili —?«

»Kaj naj bi poizkusil? V tako kočljivih zadevah, ko viš čast ugledne rodbine na vsaki najmanjši besedi, je treba velike opreznosti. Kaj sem mogel storiti? Posvariti Courtoisa? Za vse na svetu ne; sicer pa mi niti ne bi verjel. On je izmed tistih ljudi, ki si ne dajo ničesar dopovedati; le sirova dejstva jih morejo izmodriti.«

»Mogli ste se obrniti naravnost do grofa Trémorelskega.«

»Grof bi utajil vse. Vprašal bi me, s kakšno pravico se vtičkam v njegove stvari. Vsak najmanjši korak je mogel povzročiti le moj popolni razdor s Courtoisem.«

»A dekle?«

Oče Plantat je globoko zavzdihnil. »S težkim srcem, ker mi je zoprno drezati v tuje posle, sem ji nekoč namignil o tem.«

»In kaj vam je rekla?«

»Ničesar ne. Smejala se je in šalila, kakor se smejejo in šalijo ženske, ki hočejo utajiti skrivnost. Od tistihdob je nisem več mogel ujeti na samem, čeprav sva se videla vsak dan. Pogosto je hodila plenit moj rastlinjak. In nisem ji brnil puščiti svojih najredkejših petunij — jaz, ki še papežu ne bi dal cvetlice! Bil sem takorekoč njen vrtnar. Da bi ustregel nji, sem si napravil zbirko vseh zlahtnih vrst vresja. Njene cvetlične košarice sem polnil jaz.«

Sodnikov izraz je bil tako nežen, da se je Lecoq, ki ga je skrivaj opazoval, ludomušno namrdnil.

Oče Plantat je hotel baš nadaljevati, ko ga je zmotil glas, iz veže. Ozrl se je in zagledal mazača Robelota.

(Dalje prih.)

Otvoritev novega šahovskega lokala.

Ljubljanski šahovski klub je v soboto 15. t. m. otvoril ob udeležbi številnih članov in v navzočnosti častnega člana in svetovnega šahovskega mojstra inž. dr. Milana Vidmarja, svoj nov šahovski lokal (popolnoma separirana zadnja soba v Narodni kavarni), ob kateri priliki je imel klubov predsednik Bogo Pleničar sledeči otvoritveni govor:

V imenu Ljubljanskega šahovskega kluba Vas najlepše pozdravljam ob otvoritvi novega šahovskega lokala, našega doma, ki naj bo posvečeno večnolepi šahovski ideji.

Šahovska sterilizacija je v Ljubljani sicer zelo močno razvita, vendar ni nikjer pra-

vega zatočišča vseh šahistov, kjer bi se zbirali k družabnemu in skupnemu delu za povzdigo šahovske umetnosti. Ljubljanski šahovski klub, ki je prvi in edini dolžan faktor skrbeti za družabno šahovsko življenje je v zadnjem času, zlasti med vojno močno finančno oslabil, da si kljub najboljši volji vseh članov ni mogel dobiti lastnega klubovega lokala. Vladajoča stanovniška mizerija je prisilila šahiste, da so si po raznih ljubljanskih kavarnah iskali kolikor mogoče skupnega družabnega šahovskega življenja. Kavarna Evropa, ki je bila do sedaj nekak centrum zbirališča ljubljanskih šahistov je služila obenem tudi kot klubov lokal. Lastne sobe nismo imeli; bili smo raztreseni med kavarniški gosti, vsled česar je bilo vsako skupno in smotreno delovanje med člani izključeno. In posledice so bile, da so se — od teh žal zelo

močni — šahisti, porazgubili po drugih ljubljanskih kavarnah, ki so jim bile iz kateregakoli vzroka ljubše in pripravnejše. Ostalo je sicer še nekaj starih igralcev, ki pa tudi pri vladajočih razmerah niso mogli delovati na to, da obdrže šahiste skupaj. Od tod tudi vzrok, zakaj število članov našega kluba pada mesto narašča.

Pa šahovski klub, ki je stremel z vneto vedno za zblizanje ljubljanskih šahistov, je prebolel tudi te zadnje in menda najtežje čase in je z pridobitvijo vendar le pripravnega šahovskega doma, s posebno separirano sobico v tej kavarni dobil novo in trdno upanje, da se bo sedaj šahovsko življenje v Ljubljani razvilo v skupnem domu do one stopnje, ki jo predvsem zahteva rezidenca Slovenije. Sram nas je bilo skraj, ko smo obiskali naš mladi bratski klub v Šiški, ki ima krasen klubov lokal, v kate-

rem vidiš pravo šahovsko življenje.

Predvsem bi si želeli novincev, katere bi uvajali naši člani z veseljem v lepo šahovsko umetnost. Dobrodošli pri nas vsi, ki simpatizirajo s šahovsko idejo. Dragi prijatelji! Pripeljte s seboj vsak vsaj enega tovariša, opišite novincem krasoto šahovske igre, ki jim bo nudila ne samo razvedrila, ampak obenem tudi lep študij. Z mislijo si zidajmo svojo usodo. Kako lepo pravi pesnik Zupančič: »Srečen je človek, ki misli, kajti le njemu se odkrivajo večni zakoni in večne ideje, le on se odtegne daljši časa svoji materijalnosti in pozabi, da je ubog človek.« Dajmo pričeti ob šahovski deščici resen boj proti hazardnim igram, ob njej naj se goji poštna zabava in prijateljsko roko v roki naj gleda vsak tudi za prospeh šahovskega kluba. Največji šahovski heros Paul Morphy je dejal v svojih

spisih o šahu: »Lassen Sie das Schachspiel den Kartentisch verdrängen und Sie werden einen grossen Aufschwung in dem sittlichen Fortschritt der Menschheit gewahren!«

V trdnem upanju, da se bo v tej sobici šahovsko življenje razvilo v močno šahovsko organizacijo, Vas zagotavljam, da bo odbor po svojih, v začetku sicer skromnih sredstvih, zastavil vse svoje delovanje v dobrobit članov in prijateljev šaha.

Zahvaljujem se Vam iskreno, da ste nas obiskali na našem otvoritvenem večeru in v upanju, da nas bodele redno obiskovali, končam svoj govor z vzklikom:

Zivela šahovska misel!

Vse barvne trakove. The Rex Co, Ljubljana.

MALI OGLASI

PRODAJA:

ŽENSKA URA z zapeljivimi, uhane, ženske ševro čevlje (nizke) in 1 možka snujka, skorjo nova. Na ogled Kopljarjeva ulica 1. 139

KLAVIR Bissendorfer, popolnoma ohranjen in 5 zvezkov Valvasorja. Sp. Šiška, drž. bar VII/33. 138

LEPO POSESTVO, 3—4 Joh, dve poslopji z rodovitnim poljem, travnikom in sadonosnjakom. Vpraša naj se pri Anton Mecenoviču v Budini 23 pri Ptuj. Cena K 800.000.— 134

AVTO za skupno potovanje po Jugoslaviji je z 40% stroški avta na razpolago za 1 potnika kolonialne branže. Reflektantje (realnih tvrdk) naj podajo ponudbo na poštini predal 113 v Ljubljani. 131

HISA z GOSTILNO in vsa oprava, zraven nekaj posestva. Cena 300.000 din. 115

DVONADSTROPNA HISA v Šiški. Poizve se pri Anton Valjavec, gostilničar, Sp. Šiška 87. Istotam se uprejmje tudi natakarcia. 121

RADI SELITVE vila na dežel tih kolodvora s krasnim cvetličnim, sadnim in zelenjadnim vrtom. Zamenja se tudi z malo hišo v Ljubljani. Vpraša se pri dr. Raznožniku, Vel. Lašče. 132

KUPI: **OPRAVA** za spalno in jedilno sobo, dobro ohranjena, skorjo nova, se kupi. Reflektira se samo na prvovrstno najfinišo izdelavo in les. Ponudbe pod šifro: »Oprava 50« na upravnistvo tega lista. 123

SLUŽBE: **SPREJMEM** takoj več zanesljivih slikarskih in plekarskih pomočnikov proti dobri plači. Stojan Holobar, slikar, Celje, Kralja Petra cesta 10. 141

DVA KORESPONDENTA s trgovsko ali bančno prakso, popolnoma zmorna angleščine, slovenščine in nemščine išče za takojšnji nastop rudiško podjetje v Sloveniji. Ponudbe z navedbo zahtevkov pod »Rudnik« na upravnistvo tega lista. 137

MAGISTRA in starejšega asistenta išče lekarna Posa-

vec, Celje. Nastop po dogovoru. 136

STROJNI MIZAR, pošten, zanesljiv, samostojen, se sprejme pod ugodnimi pogoji. Ponudbe je poslati na upravo pod »mizar«. 135

KONTORISTINJA, samostojna slovenska in nemška korespondentinja, izurjena strojejska in stenografska se takoj sprejme pod ugodnimi pogoji za tovarniško podjetje v Ljubljani. Prednost imajo absolventinje slov. trgov. šole. Ponudbe pod »Samostojna pisarniška moč 200« na upravnistvo tega lista. 124

KORESPONDENT, izvežbana, zanesljiva ter samostojna moč, spreten strojejski in stenograf, se pod ugodnimi pogoji takoj sprejme pri večjem tovarniškem podjetju v Ljubljani. Istotam se sprejme tudi pisarniški praktikant. Ponudbe pod »Korespondenca 350« na upravnistvo tega lista. 125

RAZNO: **IŠČEMO PRENOČIŠČA** za delavce. Polasnila se dobe pri anončni družbi Aloma Comp. v Ljubljani, Kongresni trg 3. 142

KONCESIJO dam v najem ali vstopim kot družabnik z gospodom, ki ima lokal za gostilno. Ponudbe pod šifro »kompanjon« na upravo lista. 140

NOVO RAZBITO KUHINJSKO POSODO iz stekla ali porcelana, luknjičaste lonce iz kovine in druge predmete kita samo Diamantni prašek. Zavitek zadostuje za 12—15 popravil. Dobl se v drogerijah in trgovinah. Cena v detajlu 3.— Din, trzovcem popust. Glavno zastopstvo za Jugoslavijo Anton Kovačič, Ljubljana, Metelkova ul. 3. 133

Večje množine prvovrstnega splitskega portland cementa

na razpolago pri tvrdki: H. PETRIC. LJUBLJANA, skladišče BALKAN.

Parketne deščice

iz slavovskega hrasta, srednje lepota, lesni cement dobavljam v vsaki množini najceneje.

I. Jugoslovanska tvornica bakula **JOS. R. PUH** LJUBLJANA

Gradaška ul. 22 - Telef. 513

Sokoške potrebščine

za člane, članice in naraščaj kakor tudi suknjo za kroj priporočja tvrdka

A. & E. Skaberne

Ljubljana, Mestni trg 10.

I^o svinjsko mast I^o soljeno slanino I^o salamo

prvovrstne tovarniške izdelke dobavlja stara špeciialna veletrgovina

Julio Schmidlin,

Zagreb, Preradovičeva ulica 24.

Zahtevajte cenikel Zahtevajte cenikel!

Veletrgovina z vinom v Mariboru sprejme dobro izvežbanega

POTNIKA

nastop takoj. — Prošnje, opremljene z dokazili v sposobnosti in zahtevkom plače je nasloviti na upravo „Jugoslavije“ pod „Sposoben potnik“.

TRANSJUGO, d. d. ZAGREB

3 Mazuraničev trg 3 Brzlojav: TRANSJUGO. 27—60 Telefon 27—60

PODRUŽNICE: BEograd, Rejlina ul. 2.

IZPOSTAVE: OSIJEK, Široka ul. 8.

SUBOTICA kod Plukovič I drug I SKOPLJE.

Stalno sortirano skladišče:

traverse, železo, žeblje, apno, cement, gips,

trstiko, žlco, deske in

ves gradbeni materijal.

NOV KAZIPOT ZA BOLNIKE!

Spisal sem knjigo, da z njo pokažem milijonom bolnikom edino možno pot k ozdravljenju. Ta svet ne stane niti vinarja ter ga pošljem vsakomur, ki se čuti bolnega, nerazpoložnega ali obupanega — zastoji. Ta knjiga je produkt 50 letnih študij in 50 letnih izkušenj, ter vsebuje zelo mnogo praktičnih slučajev in dovolj dokazov prvih učenjakov.

KDOR SE HOČE REŠITI naj se ravna po mojih načelih, ki so pomagali že tisočim in tisočim, najsi so nastale te bolezni vsled skrbi, prenapornosti ali LAHKOMISELNOSTI IN NEZMERNOSTI.

Vsem tlačenin in dela nezmožnim brez samostojne energije pokažem pravo pot za okrevanje živčnobolnih, fizično in duševno šibkih, glavobola in drugih bolečin. — Pišite še danes dopisnico in zahtevajte zastoji, franko **MOJ KAZIPOT.**

Dopisnico naslovite na: **E. Pasternack, Berlin NO., Michaelkirchplatz 13, Abt. 10.**

Razširjajte povsod „JUGOSLAVIJO“!

Zvezna tiskarna in knjigarna

V LJUBLJANI - Wolfova ulica šte. 1.

Poštni predal 74. :: :: :: :: :: Telefon 359.

Izvršuje vsa tiskarska dela po konkurenčnih cenah ter se za cenjena naročila najtopleje priporočamo.

Zahtevajte proračun! Točna postrežba!